

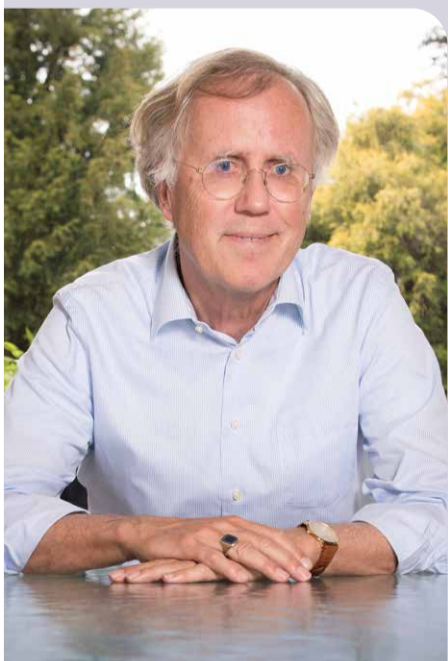
Peter Jacobs en Ruud van Dusschoten: “Oud-medewerkers zijn belangrijk, omdat ze een stuk historie van dit bedrijf dragen.”

INTERVIEW ING

Voorwoord

Wisseling van de wacht

Prinsjesdag 2023 zal waarschijnlijk de geschiedenis in gaan als de laatste met een premier die voor veel van de kleinkinderen van onze leden de enige is geweest die ze ooit hebben meegemaakt. En na 21 november zal het aantal bekende gezichten in de Nederlandse politiek helemaal beperkt zijn, want wat zal er veel veranderen!

Gelukkig gaat dat bij VO-ING wat meer gestructureerd en voorspelbaar. Dankzij het -al een aantal jaren geleden vastgestelde-rooster van aftreden van het bestuur wordt langs de weg der geleidelijkheid het historisch besef gewaarborgd en wordt de nieuwe bestuursleden gaandeweg duidelijk hoe zij het best voor hun ca 5000 collega's de missie van onze vereniging kunnen waarborgen. Daarvoor zijn ze immers “ingehuurd”. Met de komst van Paul Overtoom als nieuwe penningmeester en het vertrek van kersvers erelid Pieter Pouwels, waarover ook al is gecommuniceerd op de

website, wordt met de bestuurlijke vernieuwing weer een stap gezet. En met vernieuwing bedoel ik dan personele vernieuwing. Want dat de vereniging draait als een tierelier met de vele uitstapjes, webinars en bijeenkomsten is overduidelijk. Dan heb ik het nog niet eens gehad over het wettelijk hoorrecht dat wij hebben voor de nadere invulling van het nieuwe pensioenstelsel. Oftewel: Never a dull moment en hoe heerlijk is dat!

Frans Crul, voorzitter

“Dat oranjegevoel raak je niet snel kwijt”

Aan tafel bij de vertrekkende Ruud van Dusschoten en opvolger Peter Jacobs

“Na 34 jaar in het bankwezen, waarvan bijna 26 bij ING, heb ik besloten me voor te bereiden op de volgende fase en mijn rol als country manager van ING Nederland over te dragen aan Peter Jacobs”, aldus Ruud van Dusschoten eerder dit jaar in een persbericht. VO-ING Magazine schoof bij de vertrekkende en komende ceo aan tafel aan met een paar vragen. Ruud vertelt over het recente verleden en Peter over de toekomst.

De sfeer in de directieburelen van ING aan de Bijlmerdreef is informeel en vriendelijk. Ruud van Dusschoten (63) maakt in het voorbijgaan een grapje over het feit dat hij nu ruim in zijn tijd zit. Hij droeg zijn taken als manager Nederland wel over aan Peter Jacobs (48),

maar de bank vroeg hem als bestuursvoorzitter van ING Nederland aan te blijven.

Wat wilde je bij je aantreden als CEO ING Nederland veranderen en is dat gelukt?

Ruud: “Toen ik begon was het een tijd van veel veranderingen. We hadden een historie met grote, ingewikkelde projecten, de fusie ING Bank-Postbank, de transformatie naar agile werken en we begonnen nauw samen te werken met België. En kort daarna kwam corona. Het idee bij mijn benoeming was om in ieder geval continuïteit te hebben in het gezicht van de bank naar de markt, de klanten en naar de medewerkers. Niet overbodig om de verbinding te houden met meer dan 15.000 mensen.

> Lees verder op pagina 2

Inhoud

UW BELANG

- Invaren nieuw stelsel voordelig voor deelnemers
- Interview Mathilde Reintjes, nieuw lid cie Pensioenen

VERENIGINGSNIEUWS

- Jaarbijeenkomst bij de KNVB
- Vanachter de bestuurstafel

- Organisatietalent voor de activiteitenteams gezocht
- In memoriam & nieuwe leden

EVENEMENTEN

- Van Enkhuizen naar Kampen
- Bedrijfsbezoek Alstrom in Ridderkerk

RUBRIEKEN

- De drive van bestuurslid Paul Overtoom
- Oud-collega Coen Bardelmeijer verzorgt zijn eigen show
- Roel Laumans schrijft nu boeken
- Uit het archief: drie brutalistische reuzen

Vervolg Ruud van Dusschoten en Peter Jacobs

Er gebeurde veel: corona, de negatieve rente, een oorlog. Het was een lastige tijd om de performance van de bank op niveau te houden. ING Nederland was toe aan een nieuwe, eigen visie.”

Ruud van Dusschoten (63). Is nu voorzitter van het bestuur van ING Nederland. Hij is getrouwd en heeft twee kinderen, een dochter en een zoon.

Waarover gaat de nieuwe visie?

“Dat klinkt in goed Engels als *sustainable progress for all*, oftewel duurzame vooruitgang voor iedereen”, aldus Ruud. “Dit gaat over duurzaam, voor de planeet, en over onze financiële gezondheid. We hebben een maatschappelijke rol. Dit zijn allemaal woorden. Wat wordt de strategie concreet? Wat betekent dat dan als je bij hypotheek werkt of als je onze klanten adviseert op beleggen? Duurzaamheid was vaak versnipperd en het was niet diep genoeg doordacht. Nog niet mooi gestructureerd en stevig ingebed met voldoende kracht in de uitvoering.”

Wat is daarbij het moeilijkst?

“Door het beleid met elkaar te maken, kost het meer tijd. De visie is door een groep van 70 mensen gemaakt, en gedragen vanuit de hele organisatie. Met zoveel draagkracht voor duurzaamheid ben ik superblij. Dit uitgangspunt sluit ook goed aan bij de nieuwe strategie van ING Groep”, aldus Ruud.

Hoe groen kunnen we zijn?

“Ja, goeie vraag omdat we bijvoorbeeld ook Shell als klant hebben... Maar wij hebben ons geëngageerd aan alle klimaatverdragen zoals die van Parijs. Wij zijn wel de grootste bank van Nederland met 600.000 zakelijke en acht miljoen

particuliere klanten. Dus als wij dit doen, heeft dat een enorme impact. Wij kunnen niet als grote bank zeggen: we stoppen vandaag met fossiel, we zouden de wereld meteen in grote problemen brengen. En een ander gaat het dan misschien alsnog doen. Onze filosofie is dat we de transitie gaan faciliteren met onze klanten, inclusief en met impact. Dat zijn de twee woorden. Dus impact, omdat we zo groot zijn en inclusief onze klanten die we bijstaan in de transitie naar die verduurzaming”, aldus Ruud.

Peter: “Als klanten daarin niet meegaan of niet mee kunnen of willen, dan moeten we misschien afscheid van ze nemen.”

Hoe ga jij dat de komende tijd concreet maken, Peter?

“Executie zit echt wel in ons DNA. Als ik kijk naar impact maken als bedrijf, kan je dat vergelijken met een auto. Je hebt dan twee dingen nodig: een motor die het goed doet en een duidelijke richting. Wat je doet, is de richting. En hoe je werkt, is de motor. Over een periode van tien, vijftien jaar heb ik behoorlijk veel veranderingen bij ING gezien die elke dag die motor sneller hebben gemaakt. Ik heb een bank van Ruud geërfd, die er ontzettend goed voorstaat, maar de volgende verbeterlagen in het hōe gaan niet veel extra trots opleveren. De volgende stap moet daarom niet gaan over het hōe, maar over het wāt. Die nieuwe visie gaat over het wat, over onze rol als bank in Nederland.”

Hoe maak je dat concreet?

“Ik denk dat mensen daar nog wel een beetje van zullen schrikken”, zegt Peter. “Nee, we gaan niet inzetten op reclamecampagnes, tweedehands wc-papier inkopen en plastic vissen. Wel wil ik graag begrijpen welke bedrijven wij niet langer zullen financieren omdat ze in duurzaamheid nergens staan en – nog erger – geen ambitie tonen. Van hen moeten wij misschien maar eens afscheid nemen. Zo kijken we ook naar duurzaamheid bij de miljardeninvesteringen in ons vermogensbeheer. Wat zijn de ambities bij de partijen waar wij inkopen? Als hun duurzaamheidsbeleid niet helder is, scheiden onze wegen. Minder vrijblijvend inderdaad.”

“Voor de aanwezigheid op kantoor hebben we na de pandemie gekozen voor een hybride modus, fiftyfifty op kantoor en thuis werken”

Hoe heeft covid-19 de sfeer in ING veranderd?

Ruud: “Er waren mensen die aan het ene uiterste van het spectrum zeiden dat het allemaal onzin was en dat covid

Peter Jacobs (48) Is sinds begin 2023 country manager ING Nederland. Hij is getrouwd en heeft drie kinderen, twee zonen en een dochter.

niet bestond. En we hadden mensen die vonden dat we heel streng moesten zijn en zorgvuldig moesten checken aan de poort, maar veruit de grootste groep zit tussen deze twee uitersten in. Voor de aanwezigheid op kantoor hebben we na de pandemie gekozen voor een hybride modus, fiftyfifty op kantoor en daarnaast thuis werken. Ik houd wel van het menselijk contact en het elkaar zien, ook voor het onderhouden van je bedrijfscultuur. Ik denk wel dat covid impact heeft gehad op het verbonden zijn met elkaar en met het bedrijf. Zeker ook voor jonge, nieuwe mensen in het bedrijf die elkaar nodig hebben om te leren.”

Peter: “Als ik mensen vraag: Waarom kom je niet terug naar kantoor, dan hoor ik soms ‘het is voor mij niet zo hard nodig’. Zij stellen zichzelf misschien onvoldoende de vraag of hun komst naar kantoor misschien nodig is en inspirerend kan zijn voor andere mensen. Wel hebben we minder kantoorruimte nodig sinds covid.”

Hoe kijken jullie naar de oud-medewerkers?

Terwijl Peter knikt, zegt Ruud: “Oud-medewerkers zijn belangrijk, omdat ze een stuk historie van dit bedrijf dragen. Ik vind het belangrijk om ons goed te realiseren waar we vandaan komen, op wiens schouders we staan en dus wie onze voorgangers zijn. Ze zijn vaak goede ambassadeurs die erg betrokken zijn. Oud-medewerkers zijn trots op dit bedrijf, wat ze naar hun familie en de omgeving waar zij actief zijn, laten blijken. Hun verbondenheid is superbelangrijk. We spreken vaak van een oranje hart of oranje bloed. Er zijn er ook nog die hardnekkig blijven spreken van blauw omdat ze bij de Postbank hebben gewerkt.

Maar het is wel boeiend om te zien dat ook mensen die op jongere leeftijd weggaan dit ervaren. Dat oranjegevoel raak je niet snel kwijt.”

(Ewald Wagenaar)

OPROEP**Kandidaten gezocht voor de ledenraad**

Iedere vier jaar kiezen de leden een nieuwe ledenraad. In het voorjaar van 2024 vinden de nieuwe verkiezingen plaats. De ledenraad van VO-ING is het “parlement” dat het bestuur controleert. De ledenraad telt op dit moment zestien leden en zij worden gekozen door de leden van VO-ING, gesplitst in de zeven rayons waarin we Nederland hebben verdeeld.

Toezicht Als lid van de ledenraad vervul je een belangrijke rol binnen de vereniging, want de ledenraad is het hoogste orgaan. De ledenraad houdt toezicht op het bestuur en heeft een besluitvormende stem. Bijvoorbeeld bij de goedkeuring van de jaarrekening, het jaarplan voor het daarop volgende jaar, een wijziging van de statuten en het vaststellen van de hoogte van de contributie. Het is te vergelijken met de Tweede Kamer die de regering controleert.

Tijdsbeslag Ook kun je als vertegenwoordiger van je rayon met nieuwe initiatieven komen. Je praat mee over pensioenen, (zorg)verzekeringen en andere onderwerpen die met financiële zaken te maken hebben. Maar ook kwesties op sociaal gebied houden ons bezig. Het tijdsbeslag is beperkt. In deze ledenraadsperiode vergadert de ledenraad vier keer per jaar met het bestuur.

Daarnaast ben je soms gastvrouw of gastheer bij activiteiten die we in jouw rayon organiseren op cultureel, architectonisch, museaal of sportief gebied, om de belangrijkste te noemen. Ieder rayon heeft een enthousiaste groep vrijwilligers die de organisatie hiervan voor zijn rekening neemt.

Enthousiasme Moet je kennis hebben van al deze (financiële) onderwerpen? Als je dat hebt, is dat meegenomen, maar enthousiasme vinden we veel belangrijker. Bij al deze evenementen kom je je ex-collega's tegen, met wie je vaak heel

veel hebt meegemaakt en met wie je zaken kunt delen en voor wie je mogelijk een bron van inspiratie kunt zijn.

Aandeel niet-gepensioneerden Wij zijn een vereniging van gepensioneerden én niet-gepensioneerden. Het aandeel niet-gepensioneerden is groeiende. Wij willen dit graag terugzien in de nieuwe ledenraad. Immers, de ledenraad moet een goede afspiegeling zijn van ons ledenbestand.

Vier jaar Leden van de ledenraad worden voor een termijn van vier jaar benoemd. De reiskosten worden vergoed. Volg de informatie over de verkiezingen in de komende kwartaalmagazines en op de website en lees hoe je je straks kandidaat kunt stellen. Het zou geweldig zijn als jij straks in de nieuwe ledenraad wilt plaatsnemen.

Reageren: info@vo-ing.nl

Frans Crul, voorzitter VO-ING

Erica Bischoff, voorzitter Verkiezingscommissie

Commissie Pensioenen

'Invaren' in nieuw pensioenstelsel voor alle deelnemers PFI voordelig

Bij sommige leden van VO-ING en VO-NN waren er zorgen over de gevolgen van het nieuwe pensioenstelsel. Maar de commissie Pensioenen is tot de conclusie gekomen dat het 'invaren' in het nieuwe stelsel voor alle deelnemers van Pensioenfonds ING (PFI) voordelig zal uitpakken.

Nu het nieuwe pensioenstelsel er gaat komen, heeft een flink aantal van onze leden – die uiteraard bijna allemaal deelnemers zijn van PFI – hun zorgen geuit over de mogelijke gevolgen van invaren met betrekking tot hun pensioenaanspraken. Dat zijn zorgen als: blijft er een solidariteitsreserve, kan er iemand anders aan het geld komen van het fonds, wat is de kans op korten bij tegenvallende financiële ontwikkelingen en waarom zouden wij het niet bij het oude houden? De nieuwe wet en de implicaties ervan zijn immers vrij complex. De besturen van onze verenigingen hebben aan de commissie Pensioenen om advies gevraagd, zodat zij samen met de ledenraden een standpunt kunnen bepalen dat richting de sociale partners (de werkgevers en bonden) kan worden ingenomen.

Voordelig

De commissie Pensioenen is na uitvoerige bestudering van de materie, de door PFI verstrekte informatie met initiële berekeningen en de implicaties ervan tot de conclusie gekomen dat 'invaren' van het fonds bij het huidige niveau van de dekingsgraad (indien de sociale partners dat verzoeken) naar verwachting voordelig zal uitkomen voor alle deelnemers van Pensioenfonds ING. In de onlangs gehouden bijeenkomst van

de ledenraad is dit uitgangspunt bekrachtigd. Welke overwegingen spelen in dat besluit een belangrijke rol?

PFI is een gesloten fonds

Bij Pensioenfonds ING speelt een aantal andere zaken dan bij de meeste pensioenfonds, mede omdat het een gesloten fonds betreft. PFI heeft in 2014 van de werkgevers één grote betaling ontvangen voor alle verwachte toekomstige indexaties van de opgebouwde pensioenrechten. Er wordt geen premie meer betaald in PFI. Nieuwe rechten worden sindsdien opgebouwd in de CDC fondsen van ING en NN (sinds oktober vorig jaar voor NN bij BeFrank). Ook binnen het nieuwe stelsel blijft het PFI-fonds gesloten. Niemand anders dan de deelnemers hebben recht op het opgebouwde kapitaal.

PFI is een rijk fonds

PFI heeft een dekingsgraad van 156% per eind 2022. Daarmee is het een van de rijkste fondsen van Nederland. Het is de bedoeling dat al dat geld uiteindelijk bij de deelnemers terecht komt in de vorm van pensioen. Onder de huidige fiscale wetgeving (vanwege het huidige artikel 18b van de Wet op de loonbelasting) kan die rijkdom niet door meer indexaties worden uitgedeeld zonder bovenmatige belasting te betalen en zou het zelfs bij de fiscus terecht kunnen komen. Onder de nieuwe wetgeving veranderen de pensioenaanspraken bij PFI van een uitkeringsregeling naar een premieregeling, ook als er geen premie wordt betaald. Dan gelden er andere, voor het PFI soepeler, regels. Hierdoor zal in het nieuwe stelsel meer kunnen worden geïndexeerd en kan een belangrijk deel

van de huidige overwaarde van de 56% versneld worden uitgekeerd, zonder nadelige fiscale consequenties.

Veilig

Elk jaar is er door een toekomstig kortere duur (PFI is immers een gesloten fonds) minder zekerheid nodig, terwijl er door overlijden en beleggingen weer iets bij geplust zou kunnen worden en dus de 56% overwaarde waarschijnlijk meer zal worden. Toch zouden we willen dat we de veiligheidsvoorziening elk jaar weer kunnen vastzetten op het ideale niveau. Dat wil zeggen dat we in de meeste jaren willen kunnen afkomen. Dat afgeroomde geld kan verdeeld worden onder de deelnemers. Dat kan ook in het oude stelsel, maar dan kan het uitdelen niet zonder fiscale gevolgen. PFI heeft voldoende reserve om ook onder de nieuwe wetgeving voldoende voorzieningen opzij te kunnen zetten om tegenvallende resultaten te kunnen opvangen. Uitgaande van 156% komt het er per saldo op neer dat er gekozen kan worden om alle pensioenen en pensioenaanspraken te verhogen van 100% naar bijvoorbeeld 120% en de voorzieningen te verlagen van 56% naar 36%. Dit is naar mening van de commissie Pensioenen nog steeds voldoende veilig, maar dit geeft wel 20% meer pensioen(aanspraken) voor iedereen. Uiteraard is dit geen actuariael verantwoorde berekening, maar het geeft wel duidelijk aan dat de commissie Pensioenen voordelen ziet in het invaren naar de nieuwe regels.

Samenvattend

- Het fonds is gesloten en blijft gesloten na invaren.
- Het fonds is rijk en vanwege het andere belastingregime is invaren gunstig.
- Het fonds is veilig; het blijft – ook na verhoogde pensioenaanspraken – zo veilig mogelijk.

(Peter de Bruijne, Peter Barneveld, namens de commissie Pensioenen)

Commissie Sociaal-economische Belangen

Aandacht voor de financiële positie van ouderen

De commissie Sociaal-economische Belangen (SEB) heeft in haar jaarplan 2023 een aantal thema's benoemd waaraan dit jaar extra aandacht besteed gaat worden. Een daarvan is de financiële positie van ouderen.

Maatschappijbreed blijft dit onderwerp onderbelicht. De recente forse stijging van energiekosten, de hoge inflatie en de achterblijvende koopkracht worden weliswaar als problemen besproken, maar de concrete gevolgen voor ouderen blijven toch vaak onbenoemd. Daar komt bij dat de individuele situatie van een persoon van nog veel meer zaken afhangt, zoals woonlasten, zorgkosten en bestedingspatroon. Een andere reden dat de financiële situatie van ouderen nog vaak onbesproken blijft, is omdat de ouderen zelf dat onderwerp stilzwijgen. Ze houden het voor zichzelf, schamen zich soms en proberen het zoveel mogelijk zelf op te lossen.

Stilte doorbreken

Onder de titel Ouderen doorbreken de stilte publiceerde de tot één seniorenorganisatie gebundelde KBO-PCOB een boekwerkje, waarin ouderen hun verhaal vertellen, toegespitst op vooral hun financiële situatie. KBO-PCOB vindt dat aandacht voor armoede onder senioren hard nodig is. Armoede komt voor bij meerdere groepen senioren. Denk aan 85-plussers met heel weinig aanvullend pensioen en hoge zorgkosten, aan gescheiden mensen en aan personen die werkloos zijn geraakt na hun 55ste en niet meer aan het werk kwamen.

Ook bij ons?

Natuurlijk is de vraag of deze problematiek ook speelt bij onze ex-collega's. Er zijn geen harde gegevens daaromtrent bekend. Een opgave van het Pensioenfonds ING (PFI) kan wel een eerste indicatie geven. Onderstaande tabel laat aantallen deelnemers zien naar de hoogte van hun bruto PFI-pensioen op jaarbasis.

	Onder 500	Tussen 500 en 2000	Meer dan 2000
Niet-gepensioneerd	2.138	7.676	32.373
Gepensioneerd	429	2.573	20.995

Natuurlijk kunnen deelnemers nog andere inkomsten hebben. Maar toch.... Verder zullen er ex-collega's zijn, die om allerlei redenen mogelijk helemaal geen pensioenuitkering (meer) ontvangen. Een interessant ander getal om mee te vergelijken: het modaal bruto inkomen in Nederland bedraagt dit jaar € 40.000,-. Voor de commissie SEB is deze informatie voldoende aanleiding dit onderwerp meer aandacht te geven. De komende periode zullen we jullie meer zicht geven op publieke hulplokken, op faciliteiten bij zorgverzekeraars en op voorzieningen bij de ex-werkgever. Maar het allerbelangrijkste: **doorbreek de stilte!**
(Hans Korink namens de commissie Sociaal-economische Belangen)

PFI-nieuws

Geruststellend jaarverslag PFI & misverstanden

Pensioenfonds ING heeft weer een mooi jaarverslag gebrouwen en op de eigen website gezet.

Er doen nogal wat misverstanden de ronde over het nieuwe pensioenstelsel en PFI. Reden voor het fonds om die op een rijtje te zetten en te ontkrachten. Nee, je pensioenpot kan

straks niet leegraken. Nee, de mening van deelnemers en gepensioneerden over het invaren is raadgevend. Uiteindelijk hebben werkgevers en vakbonden de zwaarste stem in de overgang naar het nieuwe stelsel. Ja, er vinden in het nieuwe stelsel ook indexaties plaats om inflatie te compenseren.

Nee, je hoeft niet zelf je beleggingen te bepalen. En nee, je kan niet als eenling besluiten om niet naar het nieuwe stelsel over te gaan.

Commissie Pensioenen

Nieuw commissielid Mathilde Reintjes:

“PFI heeft vier redenen om positief te zijn over het ‘invaren’. Daarmee ben ik het wel eens”

De samenstelling van de commissie Pensioenen wijzigde recent door de komst van arbeidsrechtadvocaat en oud-collega Mathilde Reintjes. In een paar vragen en antwoorden: wie is Mathilde en waarvoor gaat zij zich sterk maken?

Wat is jouw ervaring met pensioenen?

Mathilde: “Die ervaring heb ik na de overstap van ING naar NS opgedaan. Als directeur HRM was ik verantwoordelijk voor de arbeidsvoorwaarden van de NS-medewerkers. NS heeft een pensioenregeling bij het pensioenfonds Rail & Openbaar Vervoer. Daarvan ben ik in 2019 bestuurslid geworden. Inmid-

Mathilde Reintjes: “... contacten onderhouden met sociale partners...”

dels heb ik een nieuwe stap in mijn loopbaan gezet: ik ben advocaat arbeidsrecht geworden. Daarmee is de cirkel rond: ik was namelijk advocaat voordat ik bij ING startte. Ik help regelmatig werkgevers en werknemers met zaken waarbij pensioen kennis nodig is. Ik ben naast mijn Arbeidsrechtpraktijk ook nog steeds bestuurslid van Rail & OV. Ook daar zijn we bezig met de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel.”

Wat speelt een hoofdrol bij de commissie Pensioenen, denk je?

“Het nieuwe pensioenstelsel en het hoorrecht. Sociale partners, de werkgevers en vakbonden moeten de verenigingen van oud-medewerkers raadplegen voor de overgang naar het nieuwe stelsel. Wij kunnen dus een reactie geven op het plan voor de overgang. In de commissie Pensioenen bereiden we dat voor.”

Wat denk jij aan dit belangrijke onderdeel van de verenigingen bij te gaan dragen?

“Ik heb inhoudelijke kennis van pensioenen, bestuurlijke ervaring en ervaring in overleg met vakbonden. Vanuit die invalshoeken lever ik mijn bijdrage. We hebben bijvoorbeeld in de commissie Pensioenen afgesproken dat ik de contacten met de vakbonden onderhoud. Dat is belangrijk voor ons hoorrecht, dat overigens niet-bindend is. Sociale partners zijn niet verplicht ons oordeel uit te voeren. We willen contacten onderhouden met ze om te bevorderen dat ze ons oordeel ook uitvoeren.”

Wat vind je leuk aan pensioenen?

“Pensioen zorgt voor een inkomen bij ouderdom en arbeidsongeschiktheid. Het is van groot sociaal belang in onze

maatschappij en dat moeten we koesteren. Veel werknemers hebben geen idee hoe belangrijk het is. Daarom is het essentieel om het grote belang te blijven uitdragen.”

Wat is jouw persoonlijke standpunt rond het nieuwe stelsel en het al dan niet ‘invaren’ door PFI?

“Ik snap dat het huidige stelsel verandert. Mensen worden ouder, er zijn minder werkenden ten opzichte van gepensioneerden, mensen veranderen vaker van baan. De situatie bij PFI is bijzonder omdat we een relatief rijk en gesloten fonds hebben. Niet alle algemene argumenten voor overgang naar het nieuwe stelsel zijn op PFI van toepassing. Dat roept natuurlijk de vraag op waarom je iets zou veranderen als het nu ook goed is.”

En...?

PFI heeft vier redenen om wel positief te zijn over de overgang waar ik het mee eens ben: alle deelnemers krijgen naar verwachting een hoger pensioen; de buffers blijven voldoende voor koopkrachtbehoud; pensioenverhogingen worden afhankelijk van beleggingsopbrengsten en we krijgen een betere toekomstbestendigheid met het nieuwe stelsel. Meer uitleg hierover staat op <https://nieuwpensioen.pensioenfondsing.nl/>.”

Wat moet hier beslist nog gemeld worden?

“Heb je een vraag over pensioen: stel die! Er is veel informatie beschikbaar. Kijk op de website van het pensioenfonds, pensioenfondsing.nl, van onze vereniging, vo-ing.nl of zoek contact met mij via mijn linkedin-pagina.”

VO-PFI

Klachten? Geen klachten ...

Per 1 juli 2023 is het nieuwe, geactualiseerde klachtenreglement van Stichting ING Pensioenfonds ingegaan. Het kan namelijk gebeuren dat deelnemers niet tevreden zijn over iets in de uitvoering van de pensioenregeling. Dan is bezwaar en beroep mogelijk. Mochten deelnemers nog suggesties hebben voor het nieuwe klachtenreglement zelf, dan hoort het Verantwoordingsorgaan (VO-PFI) dat graag. Verbetering c.q. wijziging van het klachtenreglement valt immers onder het adviesrecht van het VO.

Het lijkt er overigens op dat deelnemers weinig te klagen hebben over de nieuwe pensioenwet die ook op 1 juli is ingegaan. Op de speciale website van het pensioenfonds staat dat in het nieuwe pensioenstelsel het pensioen tot maar liefst 20% hoger kan uitpakken. En we zijn ook nog eens van die verschil-

lende indexaties af. Maar natuurlijk is er ook een keerzijde: het pensioen wordt minder zeker en er zijn overgangssituaties. De deadline voor invoering van de nieuwe pensioenregeling is 1 januari 2028. Dit voelt nog ver weg, maar partijen moeten echt aan de bak. Vooralsnog zijn de sociale partners aan zet, dit zijn de werkgevers (NN en ING) en de vakbonden. Zij moeten besluiten of ze het pensioenfonds gaan verzoeken over te gaan naar het nieuwe stelsel. Hierbij moeten zij ruimte geven aan het hoorrecht van uw vereniging.

Als dat verzoek er komt, vraagt het bestuur vervolgens advies aan het VO van PFI. Het VO bestaat uit tien leden en kent verschillende geledingen: gepensioneerden (4), gewezen deelnemers (2), deelnemers die nog in dienst zijn bij ING/NN (2) en deelnemers namens de werkgevers (2). Het VO heeft een versterkt adviesrecht op het gebied van interne

Esther Grondijs

collectieve waardeoverdrachten (‘invaren’) en compensatie uit het beschikbare vermogen. Adviseert het VO positief op het besluit van het bestuur, dan is er weinig dat het overgaan van Pensioenfonds ING naar het nieuwe stelsel belemmert. Adviseert

het VO negatief, of is één geleding van het VO tegen, dan moet het invarverzoek terug naar de sociale partners voor heroverweging. Uiteindelijk beslist het bestuur, maar het VO-PFI-advies is niet vrijblijvend.

Kortom, een hoop gepolderd voor wat lijkt op een no-brainer. Er blijft echter nog veel uit te zoeken om 20 miljard euro pensioenvermogen evenwichtig te “transiteren”. Dit vraagt aandacht en zorgvuldigheid en het VO bereidt zich voor op haar eigen rol in dit proces.

(Esther Grondijs, lid Verantwoordingsorgaan Stichting Pensioenfonds ING, esther.grondijs@pfiing.nl)

EVENEMENTEN

Met de Zuiderzee van Enkhuizen naar Kampen

Lees meer: vo-ing.nl

De 130 deelnemers genoten in juni natuurlijk van het weer en de consumpties terwijl het passagiersschip urenlang over het rustige water tufte. Maar bovenal genoten ze al die tijd van elkaar: tijd tekort eigenlijk om met iedereen bij te praten.

Van treinen naar een sleepboot in Ridderkerk

Lees meer: vo-ing.nl

Masrijke Beumer-Van de Peppel doet verslag van het bezoek aan treinleverancier Alstom in Ridderkerk en aansluitend de tocht per negentiende-eeuwse sleepboot.

Uitleg voor het KNVB-gebouw

De EK-beker van '88.

De officiële VAR-ruimtes.

Erica en Frans.

Jaarbijeenkomst bij de KNVB

Onze bijeenkomst van het bestuur, ledenraad en onze ereleden en leden van verdienste, vond dit jaar plaats op de KNVB Campus op 19 juli jl.

Na de vergaderingen stond een rondleiding over de campus op het programma. We kregen zo een kijkje achter de schermen van dit sportcentrum, dat 50 jaar geleden zijn deuren opende in Zeist.

In een halve eeuw is 'Zeist' uitgegroeid tot het kloppend voetbalhart of 'de middenstip' van Nederland.

De KNVB Campus is de plek waar onze nationale selecties trainen en waar trainers worden opgeleid, scheidsrechters

werken aan de arbitrage en bestuurders elkaar ontmoeten. Waar de voetballers van ons land kunnen revalideren. Zo werden wij rondgeleid over het terrein en zijn ook in de ruimte geweest waar de VAR bij alle competitiewedstrijden op alle schermen de wedstrijd volgt.

We konden de EK-beker bewonderen van het Nederlands elftal van 1988 (best wel klein) en de kampioensschalen voor komend seizoen van de eredivisie en Keukenkampioendivisie, ook die voor de vrouwen, stonden al klaar.

Leuk was ook om de beeldentuin te zien waarin Johan Cruyff in december 1999 het oranjeteam van de eeuw had samengesteld. Leuk om te zien dat later, in 2019,

het beeld van Sarina Wiegman is toegevoegd als eerbetoon aan haar inspanningen waarmee ze met de dames goud en zilver behaalde.

Na deze wandeling kon iedereen genieten van een hapje en een drankje, werd op een groot scherm voor de liefhebbers de Tour de France uitgezonden en sloot de voorzitter Frans Crul af met het overhandigen van de oorkonde voor het erelidmaatschap aan Wim Evers en iedereen te bedanken voor hun komst. Het was al met al een geslaagde dag, en we kijken nu al uit naar de editie volgend jaar.

(Erica Bischoff)

Vanachter de bestuurstafel

Dit is de eerste keer dat ik als nieuw aangetreden secretaris verslag doe vanachter de bestuurstafel. Een kijkje in de keuken van onze vereniging VO-ING.

Maandelijks komen wij met het bestuur bijeen, waarbij vaste onderwerpen aan de orde komen zoals pensioenen, commissies en financiën. We willen een gezonde, toekomstbestendige vereniging zijn en blijven die waakt over de belangen van onze leden. Wij bestaan door en voor jullie. Daarnaast hebben wij elk kwartaal overleg met de ledenraad, zodat we aangehaakt blijven bij wat er onder de leden speelt en we mede dankzij die input zorgvuldig kunnen besturen. Dan ervaar je ook de trots; hoeveel er wordt georganiseerd voor en door de leden, zoveel activiteiten in elke regio, daar doen we het tenslotte voor.

Nieuswaardig is ook dat wij in mei jl. onze beleidsdag hebben gehad, waarbij we als bestuur met nieuwe leden (voorzitter en secretaris) het bestaande meerjarenplan onder de loep hebben genomen. Zijn onze uitgangspunten nog actueel, waar verdienen deze aanscherping of andere focus? Het was goed om te zien hoe we allemaal onze vereniging een warm hart toedragen en we onze missie en visie hebben bekrachtigd: we bieden een platform voor onze leden (voormalige ING-medewerkers, van alle leeftijden en markten thuis) op financiële zaken (pensioen, verzekeringen) en activiteiten en evenementen via diverse media, zowel op locatie als digitaal. Waar we voor gaan is: onze leden informeren, adviseren en faciliteren. Dit rust op drie pijlers: pensioen, activiteiten en kennis/informatie delen.

Onze ambitie is stabilisatie van ons ledenaantal en financieel toekomstbestendig zijn én blijven. Wij willen graag meer aandacht schenken aan ledenwerving en ledenbinding, in samenwerking met onze partners, we hoeven het gelukkig niet alleen te doen: ING Bank, VO-NN (SEB en commissie Pensioenen), PFI en CDC, Bovom, Koepel Gepensioneerden en de zorgverzekeraars.

Tenslotte willen wij alvast melden dat wij aan het voorsorteren zijn op de komende verkiezingen van de ledenraad in 2024. Hierover later meer.

In onze vereniging zijn we allemaal verbonden door ons oranje hart en dat klopt gelukkig nog goed. Dank voor jullie inzet en betrokkenheid, wij kunnen niet zonder jullie allemaal!

(Erica Bischoff)

OPROEP

De manager om nooit te vergeten ...

Aan de redactietafel passeren regelmatig verhalen over oud-ING-leidinggevenden die echt indruk hebben gemaakt. Daartussen zitten veel mooie verhalen over positieve woorden of gebaren van managers. Die met dat bijzondere gebaar, die met die opvallende attente opmerking die toen

het verschil maakte voor jou, die met zo'n hele wijze spreuk die nog steeds vers in het geheugen ligt of die ... etc. Wie herinnert er zich niet zo'n leidinggevende?, ontdekten we in de redactie. "Kom, laten we de lezers vragen één herinnering op te sturen, dan zetten we die in de volgende uitgave",

spraken we af. Dus bij deze: stuur naar info@vo-ing.nl jouw herinnering op aan een manager die zich onderscheidde door een positief woord of gebaar.

Enthousiast en creatief organisatietalent

De Activiteitencommissie is op zoek naar vrijwilligers voor de zeven activiteitenteams in de rayons.

Jaar in jaar uit organiseren de activiteitenteams in onze rayons veel activiteiten voor onze VO-ING-leden. En dat doen ze niet voor niets want het komt regelmatig voor dat activiteiten binnen een dag zijn volgeboekt. Onze leden weten de weg naar de inschrijfpagina op de VO-ING website goed te vinden. Bij heel populaire activiteiten proberen we natuurlijk altijd om nog een herhaling te organiseren als dat mogelijk is.

Al met al is er ieder jaar weer een aanbod met voor "leder wat wils" en we proberen de activiteiten ook goed over het land te verdelen. Dat lukt dankzij de landelijke spreiding in

rayons. Daarbij gaat alle lof naar de enthousiaste vrijwilligers die in de activiteitenteams meedraaien. Zonder deze actieve leden zou het niet mogelijk zijn om keer op keer een activiteit met een mooi programma te organiseren.

De organisatoren van de activiteiten kunnen altijd terugkijken op zeer geslaagde dagen, hetgeen blijkt uit reacties en complimenten van deelnemende leden. En het geeft onze vrijwilligers veel voldoening als alles weer goed is verlopen. De afgelopen jaren zijn dat steeds tussen de 30 en 40 activiteiten geweest, dus er was voor onze leden wat om te kiezen. Om ook in de komende jaren dit activiteitsniveau te kunnen handhaven zijn nieuwe leden in de activiteitenteams van harte welkom. Vandaar deze oproep.

Lijkt het je leuk om ook een bijdrage te leveren aan het voorbereiden en organiseren van VO-ING-activiteiten? Meld je dan aan. Heb je eerst nog vragen, dan kan dat natuurlijk ook. Je kan ook vragen om een keer mee te doen aan een bijeenkomst van een activiteitenteam alvorens definitief te beslissen om mee te gaan doen.

Mede namens het voltallige VO-ING-bestuur wil ik alvast zeggen: Hartelijk dank voor je belangstelling/aanmelding, dat weten wij zeer te waarderen.

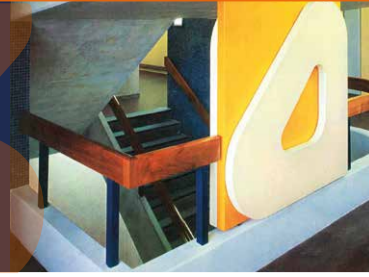
Voor vragen, aanmelden en/of nadere informatie:

Mail naar: info@vo-ing.nl. Wij nemen dan zo spoedig mogelijk contact met je op.

(Frank Sukele)

GEZOCHT

Drie Brutale Reuzen

1974 – Interieur Girokantoor Arnhem met kunstwerk van Hans Koetsier (gestileerde 4, voor de vierde verdieping). Foto: J.A. Vrijthof of Carel Blazer.

Recentelijk is het architectuurhistorische boek “BRUUT” uitgekomen, de nieuwe atlas voor het brutalisme in Nederland. Het Bedrijfshistorisch archief ING duikt daarom in het verleden van de brute kantoorgebouwen Leeuwenburg in Amsterdam, het Girokantoor in Arnhem en het ING kantoor in Leeuwarden. Deze drie kantoren zijn alle drie ook beschreven in “BRUUT”.

Maar wat is brutalistische architectuur eigenlijk? Deze stijl ontstond in de jaren '50 en was populair tot en met de jaren '80 van de 20ste eeuw, de jaren van de koude oorlog. Brutalisme is voortgekomen uit en overlapt met het functionalisme en structuralisme. Functionalisme is een stijl waar de functie de vorm van het gebouw bepaald. Structuralistische gebouwen kenmerken zich door geometrische vormen en bestonden uit kleinere structureenheden. Daarnaast noemen de schrijvers in 'Bruut' echter vijf kenmerken die typerend zijn voor brutalistische architectuur:

- **Beton:** het gebruik van beton in al zijn verschijningsvormen, het liefst zo ruw mogelijk.
- **Ruw:** onafgewerkte oppervlakken en eerlijke materialen, niet verborgen onder verf of stuc.
- **Uitgesproken:** Het is zichtbaar hoe een gebouw in elkaar zit, delen kunnen extra aangezet zijn.

- **Ultra:** sculpturale vormen, zwaar, groot en imposant.
- **Textuur:** visuele patronen en textuur in het oppervlak, zoals de afdruk van de houten bekisting in beton.

Rijkspostspaarbank

Leeuwenburg is (of was) één van de meest gave brutalistische gebouwen in Amsterdam. Het gebouw van architect Piet Zandstra werd opgeleverd in 1977 en was tot 1998 in gebruik door de Rijkspostspaarbank en later ING. De kleine ramen en betonnen gevelementen geven het gebouw een imposante uitstraling. Om de uitstraling van het gebouw minder kolossaal te maken, werden hoeken afgerond en werd het gebouw uit elkaar getrokken in een hoger en lager gedeelte. De laagbouw bestaat uit vierkante vormen die trapsgewijs zijn opgebouwd. In de parkeergarage onder het gebouw was ruimte voor een atoomschuilkelder.

Postcheque- en Girodienst

Het Girokantoor in Arnhem werd speciaal voor de Postcheque- en Girodienst ontworpen door de architecten Van den Broek en Bakema en in 1967 opgeleverd. Het 65 meter hoge gebouw had een kruisvormige plattegrond en stond op poten. Deze kenmerkende poten werden voor het eerst toegepast door Le Corbusier in zijn Unité de Habitation,

het gebouw dat wordt gezien als de basis van het brutalisme. Zoals dat betaamt in het brutalisme, zijn in het beton van de poten van het Girokantoor de naden van de bekisting nog goed te zien. Bij de herontwikkeling tot een appartementencomplex is het oorspronkelijke zware betonnen skelet van het gebouw gebruikt als basis voor de nieuwbouw. Ook het Girokantoor Arnhem had een atoomkelder in de fundamenteën.

Leeuwarden

Het ING-kantoor in Leeuwarden is de enige van deze drie brutalistische reuzen die nog steeds in eigendom is van ING. Architect Abe Bonnema plaatste het gebouw als een paddenstoel op één grote betonnen poot. In deze poot bevinden zich het sanitair, trappenhuis en de liften van het gebouw. De hoed van de paddenstoel is een uitkragende schaal van beton waarin het patroon van de bekisting als het ware de nerven vormt. Deze schaal mondt uit in trapeziumvormige blokken waarop verticale betonnen balken rusten die het uiterlijk van het gebouw bepalen. De poot gaf het gebouw volgens de architect een speelser aanzien, maar maakte ook ruimte voor laagbouw met daarin een bedrijfsrestaurant, met dansgelegenheden en een toneelzaal. (Jacoline Bodewes, conservator Bedrijfshistorisch Archief ING)

1980 – Gebouw Leeuwenburg (administratiekantoor) aan de Weesperzijde te Amsterdam, gezien richting station Amstel. Foto: Herman Werthenbach

1982 – Administratiekantoor van Postgiro/Rijkspostspaarbank aan de Velperweg in Arnhem (gezien vanuit het tegenover liggende Akzo kantoor). Foto: Peter Drent.

1982 – Girokantoor aan de Tesselschadestraat en Harlingertrekweg (gebouw Nijderbij, links op de voorgrond) te Leeuwarden.

MIJN DRIVE

Van 'indringer' tot lid van de ING-familie

Paul Overtoom werd de nieuwe penningmeester

Paul Overtoom zou ledenraadslid worden maar wordt per 1 oktober penningmeester. Hij volgt dan Pieter Pouwels op. Een korte kennismaking met hem.

Kort na de fusie in 1991 tussen ABN en Amro stapte Paul Overtoom (71) over naar ING Bank. Na 22 jaar verliet hij de bank. Paul: “Bij ING heb ik de eerste zeven jaar gewerkt bij Financial Institutions. Ik reisde vaak naar Europese steden, maar Istanbul stal in die tijd mijn hart, zowel de stad als de bankiers (mijn klanten). Erg gastvrij, openminded en wat me vooral goed deed: veel general managers van de banken – we noemen ze tegenwoordig CEO – waren vrouwen. Ik heb er met veel plezier zaken gedaan. Nu ik gepensioneerd ben, heb ik ruimte voor wat extra 'klussen'. Zo zit ik sinds 2015 in de directie van Tesco Nederland, de holding van Tesco van alle niet-Engelse bedrijven. Dat leverde me een steile leercurve op die nog steeds niet vlak is. Ben ik dol op.”

VO-ING, wat betekent dat voor je?

“In de loop der jaren ben ik mij van indringer – ik kwam van ABN-Amro – steeds meer lid van de ING-familie gaan voelen. Ik heb daar zelfs een zekere passie aan overgehouden. Nu ik vertrokken ben, vind ik het fijn om een bijdrage te kunnen leveren aan het bij elkaar houden van de groep voormalige collega's.”

Wat drijft jou hierbij?

“Mijn motivatie komt van de behoefte om te helpen met het bouwen aan een toekomst voor de club. Zowel qua ledental als qua

activiteiten zie ik veel mogelijkheden. Echte uitdagingen dus.”

Waarmee houd jij je in je vrije tijd graag bezig?

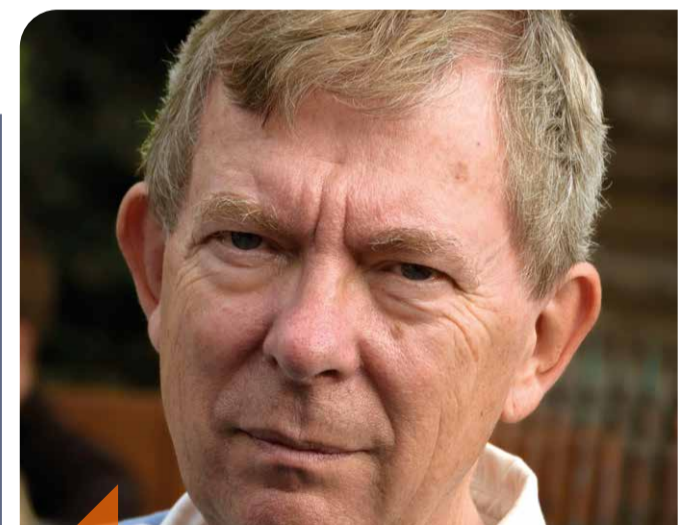
“Vrije tijd heb ik heel veel en ook weer bijna niet. Ik fiets en wandel graag, ik speel golf en ik ben enigszins actief in de politiek. Dat laatste heb ik van mijn vader. Zijn motto was: Audite et Alterem Partem: luister ook naar de andere kant. Met dat motto in mijn achterhoofd heb ik geleerd om te denken in belangen, zowel in de commercie als in de politiek. Ik stel mezelf vaak de vraag: Welk belang heeft die ander? Wat wil hij of zij bereiken? En dus ook: kunnen wij onze belangen bij elkaar krijgen?”

Waarvoor mag men je 's nachts wakker maken?

“Ik heb mijn vaders motto overgenomen. In mijn werk als manager vond ik het daarom belangrijk om mijn eigen tegenspraak te organiseren. Dat heeft me natuurlijk meer dan eens hoofdpijn bezorgd of 's nachts wakker gehouden.”

Vertel eens iets verrassends over jezelf...

“Reizen heeft mijn enthousiasme voor het vliegen een stevige duw gegeven. Ik zal echter nooit mijn brevet halen omdat de fysieke keuring een ramp wordt. Maar ik verdiep me wél in het vliegen met hulp van X-Plane, een simulatieprogramma. Mijn vrouw en ik vliegen bijna niet meer. Dat doen we met het oog op de milieulast. Maar voor het bouwen van een ingewikkeld vluchtplan en het uitvoeren daarvan kun je me misschien wel 's ochtends om half negen wakker maken ...”

Penningmeester Paul Overtoom: “Mijn motivatie komt van de behoefte om te helpen met het bouwen aan een toekomst voor de club.”

Bankstel

Paul Overtoom (71) is getrouwd met Liesbeth. Paul: “We waren een bankstel, van verschillende banken. Zij werkte als directiesecretaresse bij Paribas en ik (toen nog) bij Amro, allebei aan de Herengracht. Op de squashbaan versloeg ze me met stuitend gemak en ik was op slag aangetrokken. Drie jaar later (in 1989) zijn we getrouwd en we hebben nu twee kinderen, Reinier (33) en Irene (31). We wonen in Naarden, nog steeds in het huis dat we in 1988 al kochten.”

Theatermens
Coen Bardelmeijer:
“een jaar met de show
 bezig geweest...”

“Hoe waren jouw eerste zeven levensjaren?”

Management Development Officer Coen Bardelmeijer presenteert opnieuw een eigen theatershow

Toen Coen Bardelmeijer (65) in 1990 bij ING kwam als afgestudeerde bewegingswetenschapper voor een beleidsfunctie was zijn toekomstscenario in een notendop geschetst: een mensenmens met een liefde voor de planken en de muziek. Drie decennia later bespeelt hij zalen vol met groot gemak en succes. Zoals op onze laatste ledendag.

“Door mijn gitaar kwam ik bij ING terecht. Mijn rol als ceremoniemeester en muzikant op de trouwerij viel in goede aarde bij de vader van de bruid. Hij was directeur bij de NMB en vroeg of ik mijn CV eens op wilde sturen. Een paar maanden later begon ik bij de NMB in een beleidsfunctie op het hoofdkantoor in Amsterdam Zuid-Oost. Het zouden uiteindelijk 27 jaren worden.

Kansen pakken

Bij de sociaal begaafde Coen aan tafel bijpraten is een groot genoegen. Hij luistert en heeft ook wat te vertellen. Coen ontdekte destijds in Zuid-Oost dat hij iets kan wat vanzelfsprekend is voor hem, maar niet voor anderen: lekkere muziek maken.

“Het slechte huwelijk van mijn ouders en de latere scheiding hebben ook impact gehad op mijn eerste zeven jaar en eigenlijk alle jaren daarna”

Coen: Mijn eerste solo-opgetreden was tijdens een ING Managementdag in Nijkerk. Mijn idee was om Beatles liedjes te verbinden aan het thema van de dag: “Samen is meer”. Ik moest echter wel eerst even auditie doen. Kom je even voorspelen? Ze wilden me even zien, dus ik naar de vergaderkamer met mijn gitaar. 'Dit is het idee', zei ik en NN-directeur Willem Es, voorzitter van de organisatiecommissie, riep na een minuut: 'Stop! We doen het!' Het werd een groot succes dat ik niet veel later kon verzilveren door met mijn eigen Beatles-band te spelen op de afterparty van het ING Nieuwjaarsconcert in het Concertgebouw in Amsterdam. Daar stond de top 200 van ING op de dansvloer. De aanvragen kwamen daarna snel.”

Slimme mensen

“De beleidsfunctie werd na tien jaar voortgezet als MD-officer bij ING. Een echte bankier worden bleek niet mijn ding, maar wel jonge en getalenteerde professionals helpen bij de stappen in hun carrière. Ik kreeg de kans om in het MD-team van Ferdi Jonkman (directeur MD NL) mijn eerste stappen te zetten: het begeleiden van groepstrainees in en naar hun eerste drie functies binnen ING. Mijn aanpak was om ze goed te leren kennen, veel contact met ze te houden en ze op tijd aan de juiste tafels te brengen. Allemaal slimme mensen met een goed stel hersens en mooie cv's. Ik leerde zien welke mensen impact konden maken. Achteraf gezien de mooiste baan in mijn 27 jaar durende loopbaan bij ING.”

Opleiding loopbaancoach

In een coachingsopleiding leerde Coen veel over zichzelf. “Tot dan toe was ik eigenlijk meer adviseur dan coach geweest. Een echte coach is bij uitstek ook een goede luisteraar. Wat mij vooral aansprak in de opleiding was de zogeheten biografische methode. Daarin werd duidelijk dat de eerste 7-10 levensjaren zeer bepalend zijn in iemands leven. Je ontwikkelt daar allerlei mechanismen en voorkeursgedrag waar je later in je volwassen leven voordeel maar ook last van kan hebben, zoals ongewenste emoties en belemmerende gedachten. Dit inzicht zorgde er wel voor dat ik aanvankelijk in mijn contact met vrienden me ongewild steeds afvroeg hoe hun eerste zeven jaar waren.”

En hoe waren jouw eerste zeven jaar?

Het slechte huwelijk van mijn ouders en de latere scheiding hebben ook impact gehad op mijn eerste zeven jaar en eigenlijk alle jaren daarna. Onderdeel in mijn coachingsopleiding was het schrijven van je eigen biografie. De rode draad was de context van mijn opvoeding: het slechte huwelijk van mijn ouders en de lange nasleep daarvan, de druk om te presteren op school, ruziënde ouders, een “modelgezin in een strenge christelijke context, mijn vluchten in sport en muziek en hoe ik daar als persoon uiteindelijk ben uitgekomen. Het vormde later de inspiratie voor mijn eerste theaterprogramma.”

En hoe verging het je na de ING?

“De meeste tijd steek ik in mijn muzikale activiteiten. Kleinschalige solo-optredens en het bedenken en uitvoeren van inmiddels twee theaterprogramma's. Vier jaar geleden heb ik mijn eerste theaterprogramma getiteld 'Ik had het ook niet kunnen doen' gedaan in de Philharmonie Haarlem, geïnspireerd dus op mijn eigen biografie. Sommige mensen schrijven er een boek over, maar ik wilde het heel graag in een theater vertellen. Ik speelde het samen met mijn band voor een uitverkochte zaal met 400 mensen, veelal vrienden en bekenden, waaronder ook veel oud ING-collega's.”

En dit jaar je tweede show...

“Afgelopen voorjaar heb ik de tweede show gepresenteerd. Daarmee ben ik een jaar bezig geweest. De titel was 'Groeven in mijn brein' over mijn muzikale vingerafdruk. Waar komen eigenlijk mijn muzikale voorkeuren vandaan? De show werd een soort muzikale memory lane. Ik heb de zaal met mijn verhalen en door mij gespeelde liedjes meegenomen naar toch weer mijn eerste zeven-tien levensjaren. Van *Peggy Sue* en *Hello Mary Lou* tot mijn eerste zelfgekochte singletje *A hard day's night* van de Beatles”.

Blijf je daarmee gezond?

“Tijd besteden aan het fit blijven moet, ondanks dat ik slechte knieën heb. Ooit scheurde ik mijn kruisbanden. Nu golf en zwem ik ook veel. En natuurlijk veel muziek maken, het liefst samen met mensen. Ik geef wel kleine concertjes. Een paar uur per dag gitaarspelen en zingen met een van mijn tien gitaren. Ik verdien er niets mee. Ik leg er soms op toe. Ik wil quitte spelen. Sommigen hebben een boot en ik doe dit. Komende week speel ik in Amsterdam een uur in een instelling, voor niks Er hoeft maar één persoon te zeggen 'Ik heb zó'n goede avond gehad!' Dat vind ik fijn. Heel eerlijk: iemand op het podium vindt applaus fijn, het streelt je ego. (Ewald Wagenaar)

Coen Bardelmeijer (65)

Sinds zijn eindexamen is hij samen met Jolijn. Samen golfen ze graag en gaan ze op vakantie. Ze hebben twee dochters, van 28 en 26. Coen is ook die-hard Ajax-fan. Al 40 jaar heeft hij een seizoenkaart. Binnen twee jaar komt Coen met een derde show in het theater.

“Een boek schrijven is best moeilijk. Alles moet kloppen”

ING'er, schrijver en vrijwilliger Roel Laumans: “Om weer orde te scheppen zette ik alle personages, scènes, leeftijden, plaatsen en hoofdstukken in een Excelsheet”

De boeken van Roel Laumans zijn verkrijgbaar via www.mijnbestseller.nl

Als customer journey expert bij ING Real Estate Finance op het hoofdkantoor in Amsterdam is de in Almere woonachtige Roel Laumans (61) verantwoordelijk voor de marketing en communicatie van dit bedrijfsonderdeel. “Ik noem mezelf vaak gekscherend een influencer,” vertelt hij. Dat doet hij ook als boekenschrijver.

“Wat ik doe is met mijn marketing- en communicatiegereedschapskist mensen helpen om hun projecten verder te krijgen. Overal binnen ons bedrijf gebeurt wel iets dat te maken heeft met de wens om het gedrag van klanten of collega's te beïnvloeden. Daar kom ik in beeld. Ik ben al mijn hele leven vanuit mijn marketing- en bedrijfskundige achtergrond bezig met klantgerichtheid van mensen en marktgerichtheid van organisaties.”

Asterix en Obelix

Dat hij dat niet altijd op de standaardma-

nier doet, blijkt wel als hij met pretlichtjes in zijn ogen een anekdote vertelt uit zijn ING-loopbaan. “Ik ben lang geleden een tijd sectorbanker geweest. Dan verdiepte je je in een bepaalde sector en daarmee help je accountmanagers om contacten te leggen en nieuwe klanten te vinden. Dat deed ik ook voor gerechtsdeurwaarders. Ook toen deden we al aan contentmarketing, ook al was het internet nog maar nauwelijks uitgevonden. We interviewden gerechtsdeurwaarders, maakten daar een sectorstudie van en organiseerden een seminar om met deurwaarders in contact te komen. Aan de hand van het stripverhaal Asterix en Obelix en de koperen ketel presenteerden we hoe wij de marktontwikkelingen zien. De formele gerechtsdeurwaarders waren verrast, maar konden deze ludieke aanpak ook zeker waarderen.”

Loopbaan

Roel startte in 1991 bij de NMB op de Herengracht in Amsterdam. Tussen 2007 en 2017 verliet hij de bank en werkte hij als marketingmanager voor grote advocatenkantoren. “Ik werkte bij een groot kantoor in Rotterdam. Omdat ik ook boeken schrijf en allerlei andere dingen wil doen, vind ik het zonde om dagelijks drie uur in de auto te zitten. Toen ik in 2017 werd teruggevraagd bij ING, was dit een mooie kans om de reistijd in te korten en me ook te kunnen richten op mijn andere bezigheden. Ik heb in alle jaren bij ING en die advocaten ontzettend veel meegemaakt. Ik heb een fijne carrière gehad

waarin ik zelf mijn pad kon kiezen. Als je het vergelijkt met een avontuurlijke reis, dan tref je af en toe een heel mooi hotel en af en toe is het er iets minder naar je zin. Zo is het ook met mijn carrière.”

Schrijven

Naast zijn werk schreef Roel vier boeken en momenteel werkt hij aan zijn vijfde boek. “Ik wilde ooit eens een boek schrijven. In mijn tijd bij de advocatenkantoren zag ik dat advocaten worstelden met hun commercie. Ik had daar zo mijn ideeën over. Die heb ik opgeschreven in een boekje. Ik kreeg de smaak te pakken en begon aan een roman met de titel ‘Twee keer dood’. Ik bedacht een personage met twee geheimzinnige eigenschappen, namelijk dat ze vreselijk kon liegen en dat ze twee vingers miste. Ze reist naar het noorden van Scandinavië en ze komt een jonge vrouw tegen die ze meeneemt op haar reis. Ik probeerde het boek zo te schrijven dat je pas in de laatste hoofdstukken ontdekt wat er precies aan de hand is met die mysterieuze vrouw.”

Fictie

Het schrijven van dit eerste boek kostte Roel vier jaar. “Een boek schrijven is best moeilijk. Alles moet kloppen. Ik had verschillende flashbacks geschreven, maar ik was op een gegeven moment kwijt wie nu precies wat had gezegd en in welke scène. Om weer orde te scheppen, zette ik alle personages, scènes, leeftijden, plaatsen en hoofdstukken in een Excelsheet. Toen viel het op z'n plek

en kon ik het boek afmaken.” Roel is zelf nog nooit in Zweden of Lapland geweest. “Ik ben gewoon gaan googelen. Waar laat ik haar slapen? Welke wegen volgt ze? Hoe ziet dat eruit? Google Maps is mijn reisleader. En mijn boek is natuurlijk fictie. Stel dat iemand me schrijft dat een museum of camping er in het echt anders uitziet, dan is dat maar zo,” lacht hij.

Vrijwilligerswerk

Schrijven is overigens niet het enige waaruit Roel zijn energie haalt. Een dag in de week doet hij vrijwilligerswerk als coach en trainer bij de Participatiefabriek in Almere. “Als je ouder dan zestig bent, mag je op kosten van ING een dag in de week vrijwilligerswerk doen. Ik train mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt op het gebied van empowerment en solliciteren. Ze hebben soms al twintig jaar niet gewerkt en hebben geen idee hoe ze de arbeidsmarkt op moeten stappen. Het vrijwilligerswerk houdt me fris en alert én het maakt me een betere gesprekspartner omdat ik heel breed in de samenleving kan en wil kijken. Zeker wat de onderkant van de samenleving betreft, daar weten we in onze bankbubbel vaak maar weinig van. Het geeft echt veel voldoening om mensen energie te mogen geven, zodat ze nieuwe stappen kunnen zetten in hun leven.”

(Marianne van de Werken)

Uitgever:

VO-ING Magazine is een uitgave van uitgeverij Horus in opdracht van de Vereniging Oud-medewerkers ING (VO-ING).

Hoofdredacteur:

Erica Bischoff.

Kernredactie:

Tom Kuyper, Ewald Wagenaar.

Vormgeving:

BADE creatieve communicatie.

Redactieadres:

administratie VO-ING, Tom Kuyper,
Paul Pellastraat 234, 7558 HM Hengelo.
Telefoon: 035 - 631 21 65.

Actueel nieuws over de VO-ING is te vinden op de website www.VO-ING.nl.

Ledeninformatie:

Voor vragen over het lidmaatschap, de collectieve belangenbehartiging op het gebied van pensioenen en op sociaal terrein, of om een adreswijziging door te geven, neemt u contact op met de administratie. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden teksten in te korten.
© Horus, 2023.

In memoriam

De vereniging is voor haar mutaties in het ledenbestand afhankelijk van de informatie van de leden zelf. En in geval van overlijden van informatie hierover van de nabestaanden. Het komt voor dat we wél een overlijden doorkrijgen maar niet de overlijdensdatum.

De volgende leden zijn ons in de achterliggende periode ontvallen.

- De heer W.A. Jonkers, TERNEUZEN
- De heer A.T.H. Durant, HILVERSUM
- Mevrouw C. Beckeringh, DEN HAAG
- Mevrouw R. Ponse - van Nikkelen Kuijper, GORINCHEM
- De heer J. van Geem, LEERSUM
- De heer T. van der Ploeg, TERNAARD

- De heer H.S. Zitter, AMSTERDAM
- De heer H. Jonker, WESTMAAS
- Mevrouw A.M.B. Tol-van Mil, CASTRICUM
- De heer E.M. van der Meer, HOUTIGEHAGE
- De heer A.J. Pastunink, AMSTELVEEN

Wij wensen de nabestaanden veel kracht bij het verwerken van dit verlies.

VERENIGINGSNIEUWS

Nieuwe leden

In de afgelopen periode zijn 13 oud-collega's lid geworden van de VO-ING. Hierbij worden zij van harte welkom geheten bij onze vereniging.

- De heer C.E. Stal, AMSTELVEEN
- De heer J.M.F. Schuitemaker, HILVARENBEEK
- De heer G. Huizinga, LANDSMEER
- Mevrouw D.C.C. Purperhart, ALMERE
- Mevrouw T.W. Vos, ALMERE
- De heer P.M.W. Bonnie, ZAANDAM
- Mevrouw N.I.H. Olthof-Beckman Lapre, VOORBURG
- Mevrouw K.E. Andela, LELYSTAD
- Mevrouw B. Draaisma, AMSTERDAM
- Mevrouw A.H.M. Neyenhuis, MILLINGEN AAN DE RIJN
- De heer M. Busstra, ELST
- De heer A.P. Jaeger, AMSTERDAM
- De heer J.H. van Doorn, VLEUTEN